

BOSNA I HERCEGOVINA  
REPUBLIKA SRPSKA  
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE  
Broj: 13 0 U 007603 23 Uvp  
Banjaluka, 2.9.2025. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Strahinje Ćurkovića, predsjednika vijeća, Nermane Sadiković i Tatjane Stupar, članova vijeća, uz učešće Sonje Savić kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi tužiteljice R. B. iz D. P., Grad D., koju zastupa punomoćnik Draženko Lukić, advokat iz Doboja, ulica Svetog Save broj 24, protiv rješenja broj 5075482533 od 04.01.2023. godine, tuženog Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, Bijeljina, Njegoševa 28a, u predmetu ostvarivanja prava na samostalnu starosnu penziju, odlučujući o zahtjevu tuženog za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Doboju broj 13 0 U 007603 23 U od 14.8.2023. godine, na nejavnoj sjednici vijeća održanoj 2.9.2025. godine, donio je

## PRESUDU

Zahtjev se odbija.

## Obrazloženje

Pobijanom presudom stavom 1 izreke uvažena je tužba protiv osporenog akta kojim je odbijena žalba tužiteljice izjavljena protiv rješenja Fond PIO, Filijala Doboj broj gornji od 01.12.2022. kojim je odbijen zahtjev tužiteljice za ostvarivanje prava na samostalnu porodičnu penziju. Stavom 2 je obavezan tuženi da tužiteljici nadoknadi troškove upravnog spora u iznosu od 877,50 KM u roku od 30 dana od dana donošenja presude, dok je sa preostalim dijelom zahtjeva tužiteljica odbijena.

Uvažavanje tužbe obrazloženo je razlozima da je tuženi organ mogao po službenoj dužnosti u smislu člana 111 i 112 Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18, u daljem tekstu: ZOUP) pokrenuti postupak okončan ranije donesenim rješenjem, te da je tuženi u drugim identičnim situacijama postupao različito, navodeći predmet Borke Popović broj koji je okončan presudom Okružnog suda u Doboju broj 13 0 U 006551 21 U od 20.4.2022. godine, a koja je potvrđena presudom Vrhovnog suda od 23.01.2023. godine, da je na ovaj način tužiteljica dovedena u neravnopravan položaj u odnosu na druga lica pri ostvarivanju istih prava kada je došlo do povrede odrebi člana II/3 Ustava BiH u vezi člana 1 Protokola I uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, da je tuženi pogrešno primijenio materijalni propis te da je osporeni akt donesen suprotno odredbi člana 197 stav 2 ZOUP jer ne sadrži objektivno obrazloženje za odluku navedenu u dispozitivu čime su bili ostvareni osnovi iz člana 10 tačka 2 i 4 Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS) da se tužba uvaži i osporeni akt poništi.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev), tuženi pobija navedenu presudu navodeći da nije jasno iz kojih razloga sud smatra osnovanim navode tužbe da je tuženi mogao primijeniti član 111 i 112 ZOUP i po službenoj dužnosti pokrenuti postupak koji je okončan ranijim rješenjem jer se prava iz PIO ostvaruju na osnovu zahtjeva osiguranika, a što proizlazi iz navedenih odredaba ZOUP. Što se tiče navoda suda da je u drugim slučajevima postupano drugačije (predmeti B. P. i N. N.) tuženi ističe da se u tim predmetima postupalo po primjedbama suda, a da to istovremeno ne znači da se mora u svim slučajevima postupati na taj način jer se za svaki konkretan slučaj ispituju uslovi za ostvarivanje prava. Naglašava da se tuženi kretao u granicama propisanim zakonom, da nije došlo do povrede prava na koja ukazuje nižestepeni sud u pobijanoj presudi, da odluke suda nisu izvor prava i ne mogu se koristiti kao presedani kao što je to u anglo-saksonskom pravnom sistemu. Negira postojanje povreda odredaba ZOUP jer su u obrazloženju osporenog akta dati jasni razlozi o odbijanju žalbe. Ukazuje na kontradiktornost obrazloženja pobijane presude gdje se navodi da je sud ispitao zakonitost osporenog akta, a onda se navodi da osporeni akt sadrži takve nedostatke da se njegova pravilnost i zakonitost ne može ni ispitati, sa prijedlogom da se zahtjev uvaži i pobijana presuda preinači.

Tužiteljica nije dostavila odgovor na zahtjev.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, kao i ostale spise predmeta, po odredbama člana 39 ZUS, odlučeno je kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Iz podataka spisa predmeta proizlazi da je tužiteljica 8.2.2022. godine podnijela zahtjev za ostvarivanje prava na samostalnu porodičnu penziju i da je rješenjem prvostepenog organa zahtjev odbijen. Osporenim aktom odbijena je žalba tužiteljice i potvrđeno prvostepeno rješenje, a pobijanom presudom uvažena je tužba i poništen osporeni akt iz razloga koji su navedeni u uvodnom dijelu obrazloženja ove presude.

Tužiteljica je navedeni zahtjev podnijela jer joj je rješenjem inostranog nosioca osiguranja odbijen zahtjev za ostvarivanje prava na srazmjernu porodičnu penziju, a po osnovu Sporazuma o socijalnom osiguranju zaključenog između Republike Slovenije i Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ - Međudržavni ugovori, broj 8/07, u daljem tekstu: Sporazum. Prvostepenim rješenjem je odbijen zahtjev tužiteljice iz razloga što je imenovanoj po osnovu rješenja iste Filijale od 9.12.2015. godine priznato pravo na srazmjerni dio porodične penzije, da je imenovanoj na njen zahtjev od 31.1.2022. godine, a po osnovu uplate doprinosa za period staža od 9.2.1996. do 29.9.2000. godine ponovno određena porodična penzija i utvrđen novi iznos samostalne porodične penzije u skladu sa odredom člana 143 stav 1 i 2 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 134/11, 82/13, 103/15, 111/21, 15/22 i 132/22, u daljem tekstu: Zakon o PIO) te da nema mjesta primjeni člana 133 ovog zakona. Shodno navedenom, a posebno imajući u vidu da je imenovana korisnik srazmjernog dijela porodične penzije koji je određen primjenom navedenog Sporazuma to je odbijen njen zahtjev za „samostalnu porodičnu penziju“.

Pravilno je pobijanom presudom uvažena tužba i poništen osporeni akt jer je prvostepeno rješenje koje rješenje zajedno sa osporenim aktom čini pravno jedinstvo zahvaćeno povredama pravila postupka s obzirom da ne sadrži jasne razloge o odbijanju zahtjeva tužiteljice. U jednom dijelu obrazloženja prvostepenog rješenja se navodi da je tužiteljica ostvarila pravo na samostalnu porodičnu penziju, a onda se navodi da je zahtjev odbijen iz razloga što je tužiteljici već ranije utvrđen srazmjerni dio porodične penzije. Ovakvo

obrazloženje prvostepenog rješenja je protivrječno samo sebi, a i u kontradiktornosti je sa podacima i dokazima koji se nalaze u spisu.

Odlučna činjenica za utvrđivanje prava na samostalnu (porodičnu) penziju jeste da li je tužiteljica od strane inostranog nosioca osiguranja odbijena sa zahtjevom za ostvarivanje prava na srazmjernu porodičnu penziju jer ako je tužiteljica pravnosnažno odbijena sa zahtjevom onda tužiteljica ima pravo na podnošenje zahtjeva za ostvarivanje prava na samostalnu porodičnu penziju, naravno pod uslovom da ispunjava uslove prema Zakonu o PIO na samostalnu (porodičnu) penziju.

Ovakav stav je zauzeo Vrhovni sud Republike Srpske i u ranijim odlukama, pa između ostalog i u onim odlukama na koje se poziva nižestepeni sud u pobijanoj presudi. U tim odlukama je Vrhovni sud RS izrazio jasan stav da ukoliko osiguranik nije ostvario pravo na srazmjernu penziju kod drugog (inostranog) nosioca osiguranja onda ima pravo na podnošenje zahtjeva za ostvarivanje prava na samostalnu penziju pod uslovom da ispunjava uslove za ostvarivanje samostalne penzije u skladu sa odredbama Zakona o PIO.

Iz navedenog proizlazi da se u konkretnom slučaju ne radi o precedentnom pravu koje je karakteristično za anglo-saksonski pravni sistem već se radi o zauzimanju pravnog stava u primjeni određenog materijalnog propisa na identične ili slične životne situacije.

Uz navedeno Vrhovni sud konstatuje da je od strane prvostepenog organa tuženog doneseno novo rješenje 2.2.2023. godine kojim je utvrđen novi iznos samostalne porodične penzije pa će se zakonitost tog rješenja kao i akta tuženog ukoliko je tužiteljica iskoristila pravo na žalbu ispitati u upravnom sporu.

Kod takvog stanja stvari, proizlazi da pobijanom presudom nisu ostvareni razlozi njene nezakonitosti predviđeni odredbom člana 35 stav 2 ZUS, pa se, na osnovu odredbe člana 40 stav 1 istog zakona, zahtjev tuženog odbija.

Zapisničar  
Sonja Savić

Predsjednik vijeća  
Strahinja Ćurković

Tačnost otpavka ovjerava  
Rukovodilac sudske pisarnice  
Biljana Aćić